

LCJ Handreiking 16+

De offerdienst

Leidingdeel – compleet

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Algemene inleiding	4
Didactische informatie	5
Schets 1 – De offers	7
Schets 2 – De priesters	12
Schets 3 – Het brandoffer.....	18
Schets 4 – Het spijsoffer.....	23
Schets 5 – Het dankoffer	27
Schets 6 – Het zondoffer	31
Schets 7 – Het schuldoffer	36

Voorwoord

Beste leidinggevende,

In deze Handreiking staat de offerdienst centraal zoals deze in Leviticus beschreven wordt. Eerst behandelen we de offerdienst in het algemeen en kijken we naar de taak van de priester en hogepriester. Vervolgens komen de vijf hoofdooffers één voor één aan de orde. Bij elk offer hebben we een geschiedenis uit het Oude Testament gekozen waarin dit offer een plaats heeft. Zo zien we ook direct hoe dit offer in de praktijk functioneerde.

Vanuit de offerdienst zijn ontzettend veel lijnen te trekken naar de Heere Jezus. In het bijbelboek Hebreeën gaat het voortdurend over de vervulling van de tabernakeldienst met de offers en de priesters. In deze Handreiking trekken we enkele lijnen hiervan door. Mocht je zelf meer achtergrondinformatie willen hebben of merk je dat de groep wel iets meer inhoud aan kan, dan is het zeker aan te raden Hebreeën door te lezen.

Onder het kopje literatuur zijn meer boeken opgenomen die erbij gelezen kunnen worden. We geven met ons materiaal een Handreiking, er valt uiteraard veel meer over dit onderwerp te zeggen. Gebruik het materiaal dan ook op de manier die past bij de jongeren. Laat gerust wat vragen of opdrachten liggen en kies er enkele uit die je goed wilt behandelen. In dit leidingdeel vind je ook extra tips voor verwerkingen.

We proberen dit thema ook te laten aansluiten bij deze tijd. Er worden lijnen doorgetrokken naar de leefwereld van de jongeren en de praktijk van onze gemeenten. Hiermee willen we laten zien dat Gods Woord ons vandaag iets te zeggen heeft. De boodschap van de offerdienst is ook vandaag nog van grote betekenis omdat het ons meer leert over het offer dat de Heere Jezus heeft gebracht.

We hopen dat met dit materiaal Gods Woord dichtbij de harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. We hopen dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomsten toegewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en een korte didactische aanwijzing. Ook tref je er een algemene inleiding op deze Handreiking aan. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, indien er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Hier vind je een exegese van het bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.

HSV-studiebijbel (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.

Bijbel met Uitleg (2015). Apeldoorn: De Banier.

HSV-Jongerenbijbel (2013). Vergunst, P.J. (Red.). Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.

Andere boeken

Meer kennis van Christus (1995). Kooten, R. van. Leiden: Groen

Verzoend door Christus (1996). Kooten, R. van. Leiden: Groen

De tabernakel. Beeld van Christus. Over offers, diensten en priesters (2006). Levy, David M. Heerenveen: Groen

Algemene inleiding

In dit leidingdeel is bij elke schets uitgebreide achtergrondinformatie over het betreffende offer te vinden. Voor de Handreiking is onderstaand schema gemaakt waarin de verschillen en bijzonderheden van de offers direct na te gaan zijn.

	Aanleiding om te offeren	Wat werd er geofferd	Kern van het offer	Wat gebeurt er met het bloed	Bijzonderheden
Brandoffer	Als dankbetoon, boetedoening, het brengen van een gelofte en als teken van toewijding	Stier, schapen, geiten, vogels	Smeebeden en lofprijzing	Wordt op en om het altaar gesprenkeld	Behalve de huid wordt het dier helemaal verbrand
Spijsoffer	Het wordt gebracht met een brand- of dankoffer en is een gedenkoffer	Meelbloem, olie, wierook, zout	Aangename geur	Bij dit offer wordt geen dier geslacht	Wordt altijd samen met een ander offer gebracht
Dankoffer	Betonen van dankbaarheid en het bevestigen van de verbondsrelatie	Stier, schapen, geiten	Gemeenschap met de HEERE	Wordt op en om het altaar gesprenkeld	Dit offer mag gegeten worden door de offeraar
Zondoffer	De relatie met de HEERE is verbroken door zonde of onreinheid	Stier, schapen, geiten, vogels	Verzoening, beeld voor reiniging	Wordt op de altaren en in de tabernakel/tempel gesprenkeld	Welk dier er geofferd moet worden is afhankelijk van de positie van de offeraar
Schuldoffer	Ook de relatie met de naaste is beschadigd door een concrete zonde	Rammen	Boetedoening, beeld voor vereffenen van de schuld	Wordt op en om het altaar gesprenkeld	De zonden hier begaan worden 'trouwbreuk' genoemd

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

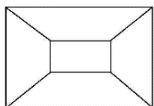
Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee aan dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=mee eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een kring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenste kring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Schets 1 – De offers

Exodus 24 en Leviticus 7:35-38

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Apparatuur om het filmpje over het kernwoord ‘verzoening’ te bekijken op www.abcvanhetgeloof.nl.
- Vel papier / bord voor de alternatieve opdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Exodus 24
 - ✓ Leviticus 7:35-38
 - ✓ Hebrëen 9:1-10:18
 - ✓ 1 Korinthe 10:14-22
 - ✓ Jesaja 53
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 5 en 6
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 15
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 26:6 en 8
 - ✓ Psalm 40:4
 - ✓ Psalm 50:5 en 9
 - ✓ Psalm 51:8, 9, 10
 - ✓ Psalm 66:6 en 7
 - ✓ Al waren uw zonden als scharlaken
 - ✓ Heer’, Uw bloed dat reinigt mij
 - ✓ Heer’, ik kom tot U
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft tot verzoening.
 - ✓ Bid dat we allemaal steeds weer van onze zonden gereinigd worden door het bloed van Christus.
 - ✓ Bid voor het Joodse volk, dat zij zullen gaan geloven in de Heere Jezus.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat is de offerdienst en waarom werd deze ingesteld?
2. Wat is de betekenis van de offers voor ons?

Alternatieve (start)opdracht

- In de exegese komt het citaat van Luther over de 'wonderlijke ruil' terug. Schrijf deze woorden op het bord / een groot vel papier. Vraag de jongeren dingen op te noemen die bij deze ruil van eigenaar wisselen. Wat ontvangt de zondaar en wat neemt de Heere Jezus?
- Begin met het maken van een woordweb over 'offers in de Bijbel'.
- Zoek in kleine groepjes zoveel mogelijk informatie op over de verschillende offers. Laat de groepjes hun bevindingen presenteren.

Achtergrondinformatie

Exodus 24

In Exodus 19 is Mozes op de berg Sinaï geweest. De HEERE daalde neer op de berg. Hij gaf Mozes de wet van de Tien Geboden (Ex. 20). In de hoofdstukken 21-23 volgen andere wetten.

Vers 1-3 Opnieuw wordt Mozes opgeroepen de berg te beklimmen. Aäron en zijn twee oudste zonen, Nadab en Abihu, en zeventig oudsten van het volk (die het hele volk vertegenwoordigen) mogen mee. Van het volk wordt gezegd dat ze de berg niet mogen beklimmen. Van degenen die de berg mogen beklimmen wordt gezegd dat ze zich op een afstand mogen neerbuigen. Alleen Mozes mag tot de HEERE naderen. In deze hoofdstukken zien we keer op keer hoe heilig de HEERE is. Hij is God en geen mens!

Vers 3-8 Mozes deelt dit alles met het volk. We kunnen hierbij denken aan de inhoud van de voorgaande hoofdstukken, de inhoud van het verbondsboek, de wetten en bepalingen die God gegeven heeft. Ze worden ook op schrift gesteld. Je leest hier één van de drie momenten dat er gezegd wordt dat Mozes schrijft (of de opdracht krijgt om te schrijven). Het volk stemt met het Woord van de HEERE in. Onder aan de berg wordt een altaar gebouwd dat bestaat uit twaalf stenen. Dit verwijst naar de twaalf stammen die samen het ene volk van God vormen. Op het altaar worden brandoffers en dankoffers gebracht. Later lezen we van de specifieke bepalingen voor deze offers. Israël zal al wel geweten hebben wat offeren inhoudt, maar er zijn nadere voorschriften van God nodig.

De helft van het bloed van de offerdieren sprenkelt Mozes op het altaar, de andere helft wordt op het volk gesprenkeld. Het wordt het 'bloed van het verbond' genoemd. Hiermee wordt het altaar en het volk gereinigd, het is een symbool van verzoening. Het bloed dat zowel op het altaar als op het volk gesprenkeld is, verbindt deze beiden. Het is een symbool van de vereniging van God en Zijn volk, dat is wat er in de verbondssluiting gebeurt.

In het verbond gaat het om 'woorden' (vers 8), dit zijn de wetten en bepalingen die de HEERE hiervoor aan Mozes gegeven heeft. Mozes heeft dit opgeschreven en aan het volk voorgelezen. Het volk heeft hierop geantwoord dat ze deze woorden willen gehoorzamen. Je ziet hier de twee kanten van het verbond (de HEERE en het volk) terugkomen. Voorop staat de HEERE, Hij heeft het verbond met het volk gesloten. In Exodus 19 las je ook al van de oproep van de HEERE om voor Hem te leven en het verbond te houden, hier zien we de wijding van dit verbond. Zie ook Hebr. 9:18-22; in vers 22 lees je: 'En alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving.' En zie ook Lev. 17:11: 'Want het leven van het vlees is in het bloed, en Ik heb dat Zelf voor u op het altaar gegeven om voor uw leven verzoening te doen. Want het is het bloed dat door middel

van het leven verzoening bewerkt.' Het bloed doet verzoening door middel van de ziel; dat wil zeggen, door middel van het leven dat ze bevat. Omdat het bloed het leven van het dier vertegenwoordigt en dat het middel is waardoor het in leven blijft, dient het ook als verzoening voor de ziel van degene die offert. Het leven van het dier wordt dus aangeboden als plaatsvervangende voor het leven van degene die het offer brengt

De uitdrukking 'bloed van het verbond' gebruikt de Heere Jezus als Hij het Avondmaal instelt (Matt. 26:28). Daarmee wordt de lijn getrokken tussen de offerdienst (specifiek het dankoffer) en het Avondmaal. Zie hiervoor ook 1 Korinthe 10:17-18.

Vers 9-11 Dan gebeurt wat in de eerste verzen van dit hoofdstuk al gezegd werd: Mozes, Aäron en zijn zonen en de zeventig oudsten beklimmen de berg Sinaï. 'En zij zagen de God van Israël.' Dat zijn woorden om diep tot je te laten doordringen. Bij de sluiting van het verbond mogen deze vertegenwoordigers van het volk de God van het verbond zien. Hij is Koning, zittend op een troon van saffier (een zeldzaam kostbaar gesteente van een diepblauwe kleur), helder als de hemel zelf. Meer wordt er niet omschreven, het is te groot en wonderlijk voor woorden. Gods verschijning gaat al het voorstellingsvermogen te boven. Maar zij zien de heerlijkheid van de HEERE en in Zijn nabijheid gebruiken ze de maaltijd. De HEERE Zelf is de Gastheer van deze offermaaltijd. Ook hier weer zien we lijnen naar het Heilig Avondmaal lopen.

Nadrukkelijk wordt vermeld dat de mannen ongedeerd blijven, de HEERE strekte Zijn hand niet naar hen uit. Zij mogen iets van God zien en leven, wat een wonder van genade!

Vers 12-14 Alleen Mozes en Jozua gaan, naar het woord van de HEERE, verder de berg op. Het is de eerste keer dat Jozua als Mozes' dienaar genoemd wordt. De anderen keren terug naar het volk, Aäron en Hur worden aangesteld als tijdelijke leiders.

Vers 15-18 Een wolk bedekt de berg als Mozes omhoog gaat. Het is een teken van Gods aanwezigheid (Zijn heerlijkheid) en heiligheid. De Israëlieten zien het, het is als een verterend vuur, opnieuw het teken van Gods heiligheid. Vaker komen we in Exodus de aanwezigheid van de HEERE tegen in het vuur. Zes dagen lang moet Mozes wachten. Op de zevende dag – teken van de volheid – roept de HEERE Mozes vanuit het midden van de wolk. De HEERE is dus in die wolk. Als Gods uitverkorene mag Mozes naderbij komen. Mozes klimt nog hoger en blijft 40 dagen en 40 nachten bij de HEERE op de berg. Het getal 40 komt vaker voor als een periode van beproeving (het volk was 40 jaar in de woestijn, de Heere Jezus 40 dagen), van sterking (Elia in de woestijn, 1 Kon. 19:8) of (zoals hier) een periode van goddelijk onderricht. In deze dagen ontvangt Mozes van de HEERE o.a. de voorschriften voor de bouw van de tabernakel en de bepalingen voor de offerdienst.

Leviticus 7

Vers 35-38 Met deze verzen lezen we de afsluiting van de omschrijving van de offerdienst en het begin van de wijding van Aäron en zijn zonen. Zij hebben als (hoge)priesters een belangrijke taak in de offerdienst. Ze worden aan deze dienst gewijd, toegewijd en ingewijd. Door de HEERE Zelf zijn zij uitgekozen voor deze taak. De offerdienst is een eeuwige, altijddurende instelling. Nogmaals worden de offers opgenoemd, zoals ook in de eerdere hoofdstukken van Leviticus stuk voor stuk beschreven.

Waarom de offers gebracht moesten worden

David M. Levy schrijft hierover in zijn boek *De tabernakel. Beeld van Christus. Over offers, diensten en priesters*: 'God eiste echter dat een dergelijk uitgebreid offersysteem werd ingesteld en wel om een aantal redenen. Ten eerste erkenden de mensen door het offeren van een bloedoffer dat zij voor God moesten boeten voor hun zonden. Ten tweede gaven zij toe dat iemand anders plaatsvervangend moest boeten. Ten derde bedekte het bloedoffer dat zij brachten hun zonden voor God, zodat Hij Zijn oordeel kon opschorten. Ten vierde werd zo de gemeenschap van een zondig volk met een heilig God mogelijk. Ten vijfde verwezen hun offers naar de dag waarop Christus voor eens en altijd de zonde teniet zou doen (Hebr. 9:26-28).'

Kernwoord: Offeren

Bij een offer wordt een dier geslacht en op het altaar verbrand. Om God te danken of om Hem om vergeving te vragen. Alle offers wijzen naar de Heere Jezus. Hij heeft Zijn leven gegeven. Daarom hoeft er nu niet meer geofferd te worden. Zijn offer was genoeg; iedereen die in Hem gelooft, wordt erdoor gered.

In Leviticus staan allemaal wetten over de offers. De Heere vertelt precies welk dier er moet worden geofferd, en hoe het offer gebracht moet worden. Dán is het offer aangenaam voor de Heere. Dan is de Heere er blij mee.

In Hebreeën wordt de Heere Jezus de Priester genoemd. Hij heeft Zijn eigen leven geofferd. Dit gebeurde op Golgotha aan het kruis. Hij is gestorven. Hij heeft één offer gebracht, en dat is voor altijd genoeg.

Kernwoord: Dienst der verzoening

In het Oude Testament werden dieren geslacht en gedood als verzoening voor de zonde. Die offerdienst had God ingesteld. God wilde met al die offerdieren laten zien dat zondigen niet goedkoop is.

Iedere keer als er geofferd werd, was dat een herinnering van God aan het volk: wij zondigen niet goedkoop! Onze zonden worden gestraft, maar in plaats van dat wij de straf moeten ondergaan, geeft God een verzoeningsmiddel waardoor niet wij, maar een ander de straf draagt.

Met de komst van de Heere Jezus naar deze wereld heeft God ons het volmaakte offer gegeven. Al die offerdieren in het Oude Testament wezen er op dat de zonde verschrikkelijk is, dat er verzoening nodig is, maar ook dat offerdieren niet werkelijk de zonden weg konden nemen. Want iedere keer weer opnieuw moest er geofferd worden.

Maar Jezus Christus is hét Lam van God. Hij is het volmaakte offer om de schuld en straf die wij verdienen te verzoenen. Christus is éénmaal voor de goddelozen gestorven, zo schrijft de Bijbel. Het wonder van het Evangelie is dat de Heere Jezus de straf van zondaren op Zich wilde nemen. Op Golgotha stierf Hij in onze plaats. Zijn sterven is een verzoening voor onze zonden. Luther noemde dit 'een wonderlijke ruil'.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Zie <https://abcvanhetgeloof.nl/verzoening> en

http://www.kunstdeeevee.nl/KunstDeeVee/Agnus_Dei_altaarstuk.html

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1. *Met deze vraag kun je achterhalen wat de jongeren weten over het onderwerp. Laat ze met elkaar zoveel mogelijk informatie verzamelen. Het is mooi als je hier aan het eind van de bijeenkomst op terug kunt komen.*
2.
 - a. Het zijn brandoffers om verzoening te doen over de zonden.
 - b. Abraham moet zijn zoon Izak offeren. De Heere geeft in plaats van Izak een ram om te offeren.
3. *Persoonlijk.*
4.
 - a. De HEERE gebiedt het; het is een eeuwige inzet die van geslacht op geslacht in stand gehouden moet worden; de HEERE heeft dit op de berg Sinai aan Mozes bekend gemaakt.
 - b. *Persoonlijk.*
5. –
6.
 - a. De Heere Jezus spreekt deze woorden als Hij tijdens de viering van het Pascha het Avondmaal instelt.
 - b. Dit valt te lezen in Jeremia 31:31-34. Het volk Israël heeft het oude verbond vernietigd door hun ongehoorzaamheid. Uit genade belooft de Heere een nieuw verbond met hen te maken. Dit verbond zal in hun hart geschreven worden. Het wordt hier met de komst van de Heere Jezus vervuld. Hij geeft Zijn leven, het bloed van het nieuwe verbond.
 - c. De offerdienst vindt zijn vervulling in de Heere Jezus. Hij is het Lam van God dat de zonden der wereld wegdraagt aan het kruis.
7.
 - a. In Zijn Woord en door Zijn Geest. Ook in de natuur kun je iets van de Heere zien.
 - b. *Persoonlijk.*
 - c. *Persoonlijk.*
8. De voorschriften voor de tabernakel, de priesterdienst en de offers.
9.
 - a. De offers zijn voorbeelden van en verwijzingen naar de Middelaar. Hij is de vervulling van de offers.
 - b. Geloof in de Heere Jezus Christus.

Slotopdracht

-

Schets 2 – De priesters

Leviticus 8 en 9

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Apparatuur om een filmpje voor de startopdracht af te spelen of afbeeldingen te laten zien.
- Het spel 'Kaarten op tafel' voor de alternatieve opdracht (of andere afbeeldingen).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 8 en 9
 - ✓ Hebrëen 4:14-5:10
 - ✓ Hebrëen 7 en 8
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 12
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 21
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 116:9 en 10
 - ✓ Psalm 108:1
 - ✓ Psalm 118:2 en 13
 - ✓ Psalm 133
 - ✓ Psalm 141:2
 - ✓ Neem mijn leven
 - ✓ Wie zijn het die daar komen
 - ✓ Spreek Heer', spreek want ik luister
 - ✓ Om onze overtredingen
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank voor de komst van de Heere Jezus als de Hogepriester Die Zijn leven heeft gegeven.
 - ✓ Bid dat wij allemaal persoonlijk deel hebben aan de verzoening.
 - ✓ Vraag om een leven dat toegewijd is aan God en Zijn dienst.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

3. Wat was de invulling van het priesterschap?
4. Hoe vindt dit zijn vervulling in de Heere Jezus?
5. Wat betekent het priesterschap voor de gelovige

Alternatieve (start)opdracht

- Neem het spel Kaarten op tafel mee. Leg de kaartjes met afbeeldingen op een tafel neer. Stel een aantal vragen en laat de jongeren steeds een kaartje kiezen dat bij hun antwoord past. *Heb je het spel niet? Neem dan zelf afbeeldingen mee of laat de jongeren een eenvoudige tekening maken als antwoord. Je kunt ze ook plaatjes laten zoeken op internet.*
Mogelijke vragen:
 - Waar doet het onderwerp van deze schets (de priesters) je aan denken?
 - Wat betekent het dat de Heere Jezus priester is?
 - Bij offeren denk ik aan...
 - Geloven betekent voor mij...
 - Als ik een plaatje moet kiezen bij onze gemeente, kies ik...
 - Enz.

Achtergrondinformatie

Leviticus 8

In Exodus 28-29 lezen we de geboden om de priesters te wijden. In dit hoofdstuk wordt het vervuld. Je leest een gedetailleerde beschrijving van de wijding in zeven delen. De zin 'zoals de HEERE geboden had' komt steeds terug. Het laat zien dat alles gebeurt zoals de HEERE het wilde. Het getal zeven wil hier zeggen dat aan het eind de wijding van de priesters volledig is afgerond.

De HEERE spreekt tot Mozes en Mozes roept het hele volk samen bij de tabernakel. De zeven delen van de wijding zijn:

Vers 5-9

Aäron en zijn zonen worden gewassen (reiniging) en gekleed. De kleding van de priesters bestaat uit een onderkleed van fijn linnen, een linnen gordel, een sierlijke hoofddoek van fijn linnen en een linnen onderbroek.

De kleding van de hogepriester is veel kleuriger en sierlijker en bestaat uit:

1. Het onderkleed, een witte lijfrok.
2. De gordel voor het onderkleed, gemaakt van veelkleurig weefwerk, maar zonder gouddraad zoals bij de gordel voor de efod.
3. Het bovenkleed geheel van blauwpurper, met granaatappels en gouden belletjes onderaan de zomen.
4. De priesterlijke efod, kunstig vervaardigd van goud, blauwpurper, roodpurper, scharlaken en getweerd (d.i. dubbeldraads) fijn linnen. Dit was een soort vest dat werd gedragen op het bovenkleed, met kostbare chrysopraasstenen ingevat in gouden kassen op de schouderstukken ter gedachtenis voor de Israëlieten.
5. De bijbehorende gordel van de efod, gemaakt in dezelfde kleuren, om de efod goed vast te binden op het bovenkleed.
6. Het borstschild (of: de borsttas) van de beslissing met twaalf edelstenen met de namen van de zonen van Israël, bovenaan verbonden met gouden kettinkjes aan de schouderstukken van de efod en onderaan met een blauwpurperen snoer en gouden ringen aan de gordel van de efod. In het borstschild bevonden zich de Urim en de Tummim,

twee stenen om de beslissing voor de Israëlieten voortdurend op het hart van de hogepriester te laten dragen.

- De tulband of de hoed op het hoofd van de hogepriester, met een gouden plaat aan de voorkant – de heilige diadeem of kroon – met daarop de woorden ‘De HEERE heilig’.

Vers

10-13 De tabernakel en alle bijbehorende voorwerpen moeten worden geheiligd. Dit doet Mozes door dit met de heilige zalfolie te besprenkelen. Ook Aäron en zijn zonen worden gezalfd.

Vers 14-17 Mozes brengt een zondoffer om het altaar en de priesters te reinigen. Het bloed wordt aan de horens van het altaar gesmeerd. *Over de (betekenis van de) verschillende offers gaat het in de andere schetsen. Daarom wordt dat hier heel summier weergegeven.*

Vers 18-21 Er wordt door Aäron en zijn zonen een brandoffer gebracht. Door hun handen op de kop van het offerdier te leggen, wijden ze zich aan de HEERE. Het is een teken van volledige overgave aan de HEERE.

Vers 22-29 Nog een ram wordt geofferd, dit is het wijdingsoffer. Mozes smeert bloed aan de rechteroorlel, de rechterduim en de rechterteen van Aäron en zijn zonen. Dit wijst erop dat ze helemaal aan de HEERE zijn toegewijd en gereinigd. Je kunt ook zeggen dat het staat voor alles wat de priesters doen: hun gehoor, hun handelingen en hun gaan. Hun hele leven komt de HEERE toe. Bij het offer horen ook drie broden of broodkoeken die voor het aangezicht van de HEERE bewogen moeten worden, een beweegoffer. Met het offerdier worden ze helemaal verbrand.

Vers 30 Voor de tweede keer worden de priesters gezalfd met zalfolie. Ook worden ze met bloed van het altaar besprenkeld. Zo zijn ze geheiligd.

Vers 31-36 De wijding neemt zeven dagen in beslag. Al die tijd zijn Aäron en zijn zonen bij de tent van ontmoeting. Ze eten van het brood en het vlees van het wijdingsoffer. Met die maaltijd wordt het verbond bekrachtigd. Het symboliseert de verbondenheid tussen de HEERE en Zijn priesters. Gods geboden moeten precies worden opgevolgd, het gaat immers om de heilige dienst van de HEERE.

Leviticus 9

Na de zeven wijdingsdagen, vindt op de achtste dag de eerste 'eredienst' van de priesters plaats. Mozes roept Aäron en zijn zonen bij zich, samen met de oudsten van het volk. Vandaag zal de HEERE aan het volk verschijnen en daarom moeten zowel de priesters als het volk voor het aangezicht van de HEERE verschijnen met offers. Voor zichzelf moeten de priesters een kalf als zondoffer en een ram als brandoffer brengen. Voor het volk moet er een geitenbok als zondoffer, een kalf en een lam als brandoffer, een rund en een lam als dankoffer en een graanoffer gebracht worden.

Terwijl het volk toekijkt, slacht Aäron het kalf dat hij als zondoffer moet brengen. Het bloed smeert hij op de horens van het altaar. Het brandoffer wordt geslacht en ook hiervan wordt het bloed op het altaar gesprengd. Het bloed wijst op de verzoening en reiniging. Ook de offers van het volk worden gebracht, precies op de manier zoals de HEERE geboden heeft.

Als de offers gebracht zijn, zegenet Aäron het volk. Samen met Mozes gaat Aäron de tent van de ontmoeting in. Je zou kunnen zeggen dat Mozes hier zijn taak (de bemiddeling tussen de HEERE en het volk) aan Aäron overdraagt. Als ze naar buiten komen, zegenen ze het volk opnieuw. En dan verschijnt de heerlijkheid van de HEERE aan heel het volk. Het is als een reactie op de offers die gebracht zijn, een goddelijke blijk van goedkeuring. Er komt een grote vlam die de offers op het altaar verteert. De verzoening is een feit, de offers zijn aanvaard. Als het volk dat ziet, juichen ze en buigen ze zich in eerbied neer op de grond.

Jezus als Lam en Priester

Alle offers verwijzen naar de Heere Jezus. Hij is het Lam Gods dat de zonden der wereld wegdraagt. In de brief aan de Hebreeënen wordt de Heere Jezus onze Hogepriester genoemd en wij zijn 'geheiligd door de offerande des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied' (Hebr. 10:10). Jezus Christus is Priester en Lam tegelijk. Zo verwijst de hele dienst rondom de tabernakel en tempel, de offers en de priesters naar de Heere Jezus. De Hebreeënschrijver benadrukt: 'Alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving' (Hebr. 9:22).

Kernwoord: Priester

Een priester is een knecht van God die in de tabernakel of tempel werkt. Priesters komen uit de stam van Levi, uit het geslacht van Aäron. Jezus is ook gezalfd tot Priester. Door Zijn dienst wordt de hele priesterdienst vervuld.

Aäron is de eerste hogepriester. Hij brengt de offers voor zichzelf en voor het volk. Zo doet hij verzoening voor de zonden. Hij mag het volk ook zegenen. Hij geeft daarmee de zegen die van God komt aan het volk door.

Een christen is ook een priester. Hij hoeft geen dieren te offeren, hij mag geestelijke offers brengen. Dat is alles wat je doet uit liefde tot Jezus Christus.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Suggesties voor een filmpje of foto's:

<https://watzeqtdbijbel.wordpress.com/video-over-de-eindtijd/video-van-de-tabernakel>

<https://www.christipedia.nl/wiki/Tabernakel>

<https://www.jair-bijbelstudies.nl/bijbelse-onderwerpen/tabernakel-uitgebreide-informatie>

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Tabernakel_\(tent\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Tabernakel_(tent))

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

10. -

11.

- a. Zij hebben niet meegedaan aan de verering van het gouden kalf.
- b. Hij mocht als enige het heilige der heiligen binnengaan, op Grote Verzoendag. Hij is de middelaar tussen God en het volk.
- c. Ze offeren. Ze zegenen het volk. Ze verklaren mensen en/of dingen rein en onrein. Ze geven onderricht.
- d. De levieten helpen de priesters bij het uitvoeren van hun taak. Ze zorgen voor de onderdelen van de tabernakel in de woestijn; ze zorgen voor de heilige voorwerpen uit de tempel; ze zingen tijdens de bijeenkomsten in de tempel; en ze bewaken de tempelpoorten.

12.

- a. *Persoonlijk.*
- b. *Persoonlijk.*
- c. De God van het Oude Testament is Dezelfde als in het Nieuwe Testament. Wat in het OT over de Heere gezegd wordt, geldt in het NT en in onze tijd nog net zo goed. Wel kun je zeggen dat in het NT meer en duidelijker wordt Wie de Heere is in en door de Heere Jezus Christus. Maar ook in het OT is God genadig. Denk maar aan het volk Israël en hoe het steeds weer een nieuwe kans krijgt. In het NT zie je evengoed terugkomen dat God heilig is. Denk maar aan de geschiedenis van Ananias en Safira.

13.

- a. De priester draagt wit linnen kleding. De hogepriester heeft naast deze kleding ook zijn mooi gekleurde kleding. Zie de achtergrondinformatie hierboven voor een uitgebreide beschrijving en afbeelding.
- b. Dit zijn twee stenen die de hogepriester in de borsttas draagt. Deze stenen worden gebruikt om de Heere te raadplegen. Het kan zo zijn dat de ene steen wit en de andere zwart was. Als er een vraag voor de Heere was, werd Hij gebeden om antwoord te geven en dan trok de hogepriester een steen waarmee de Heere antwoord gaf. Dit is een mogelijke verklaring van hoe het gegaan is, precies weten we het niet omdat dit niet in de Bijbel staat. Wel kom je vaker tegen dat het lot geworpen wordt. Iets dergelijks zal dit ook geweest zijn.
- c. Op de plaat staat 'De heiligheid des Heeren'. Hiermee laat de priester zien dat hij (en allen die hij vertegenwoordigt) gewijd is aan de Heere.

- 14.
- De predikant mag de zegen van de Heere aan de gemeente meegeven. Het onderwijzen is een taak van de predikant en ouderlingen. Het offeren namens het volk zie je terug in de dienst van de diakenen.
 - Persoonlijk.*
 - Dat Hij Dezelfde is en blijft!
- 15.
- Om de belijdenis dat Jezus de Hogepriester is die medelijden met ons heeft, vast te houden. En om door Hem – dankzij het offer dat Hij heeft gebracht – vrijmoedig te naderen tot Gods genadetroon.
 - Dat we barmhartigheid krijgen, genade vinden en geholpen worden.
 - Persoonlijk.*
- 16.
- Hij is door de Heilige Geest gezalfd tot Profeet, Hogepriester en Koning.
 - Als Hogepriester heeft Hij ons verlost door Zichzelf te offeren en pleit Hij voor ons met Zijn voorbede bij de Vader.
 - Tot profeet, priester en koning.
 - Als priester geef ik mijzelf aan Hem over als een levend dankoffer.
 - Door elke dag mijn leven in Gods hand te leggen en te zeggen: 'Heere, wat wilt U dat ik doen zal? Ik ben hier, beschikbaar voor U.' Dan neem ik beslissingen en maak ik keuzes die passen bij het leven met de Heere, naar Zijn geboden. Dat kan ik niet uit mezelf, daarvoor heb ik de Heilige Geest zo nodig. Daarom bid ik elke dag of Hij me leiden wil. En als ik in zonde val – wat elke dag weer gebeurt – dan bid ik om vergeving door het bloed van de grote Hogepriester, de Heere Jezus Christus.

Slotopdracht

-

Schets 3 – Het brandoffer

Leviticus 1, Ezra 3

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Een vel papier en een pen of potlood (startopdracht).
- Materiaal voor het maken van de poster of collage.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 1
 - ✓ Ezra 3
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 6
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 67
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 20
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 40:4
 - ✓ Psalm 51:8 en 9
 - ✓ Psalm 100:1
 - ✓ Psalm 126:1 en 2
 - ✓ Psalm 130:2
 - ✓ Genade groot
 - ✓ Jezus, leven van mijn leven
 - ✓ Heer', Uw bloed
 - ✓ Lam Gods dat zo onschuldig
 - ✓ Om onze overtredingen
 - ✓ Vaste rots van mijn behoud
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat er verzoening mogelijk is door het offer van de Heere Jezus.
 - ✓ Bid om meer inzicht in Gods Woord en de betekenis van de offers.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

6. Wat gebeurde er als het brandoffer werd gebracht?
7. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Begin met vraag 7, over psalm 40:4. Bespreek eerst met elkaar wat dit betekent en zing het vers dan.
- Houd een gesprek over de offerdienst. Wat roept het bij de jongeren op dat de Heere deze dienst heeft ingesteld? Wat betekent het dat er een dier geslacht moest worden voor mijn zonden, of om mijn dank aan de Heere te betonen? Enz.

Achtergrondinformatie

Brandoffer

Brandoffers waren offers waarbij het gehele dier verbrand werd (op de huid die de priester kreeg na). De offers werden in principe samen met een spijs- en een drankoffer gebracht. Letterlijk betekent het Hebreeuwse woord voor brandoffer 'wat men (in rook) doet opstijgen'. In tegenstelling tot andere offers krijgt de offeraar zelf niets van het dier dat geofferd wordt. Bij het brandoffer wordt een rund, een schaap of een geit (m) geofferd. Armen konden ook een vogel offeren. Brandoffers konden door eenieder persoonlijk gebracht worden, waarbij de offeraar zelf het dier slachtte en de priester de schoongemaakte delen van het dier op het altaar legde en het bloed rond het altaar sprenkelde. Deze bloedspreukeling laat zien dat het offer iets van verzoening in zich heeft. Voordat een offeraar het dier slachtte, legde hij dan ook zijn hand op de kop van het dier: de verzoening moest de offeraar ten goede komen. Het offer dat in rook opgaat, symboliseert dat het geofferde gegeven wordt aan de "onzienlijk sfeer, aan Gods domein". Het brandoffer is een gave-offer. Dat wil zeggen: de mens geeft iets van zichzelf aan God. Niet omdat God iets van de mens nodig heeft, maar wel omdat de mens laat zien dat hij zich overgeeft aan de Heere. Naast de persoonlijke offers werd er ook tweemaal per dag een brandoffer voor het volk gebracht, voor de zonden van de nacht en de zonden van de dag. Het brandofferaltaar moest ook permanent branden. As dat van de brandoffers overbleef moest de volgende dag naast het altaar gestort worden.

Ezra 3

Vers 1 De zevende maand is de maand Tisri (september/oktober). Er zijn drie feesten, namelijk een nieuwemaansfeest op de eerste dag (Lev. 23:23-25), de Grote Verzoendag (Lev.16), gevolgd door het Loofhuttenfeest (Lev. 23:26-44).

Vers 2 Om de feesten te kunnen vieren, moet er een altaar gebouwd worden om de offers te kunnen brengen. Onder leiding van Jozua en Zerubbabel wordt begonnen met de bouw van het altaar. Dit wordt gedaan 'met zijn broeders'. Dat laat zien dat het niet alleen een project is van de leiders, maar dat de bredere lagen van de gemeenschap eraan deelnamen. Als dat altaar er is, worden de offers gebracht volgens de wetten van Mozes. Hiermee wordt aangegeven dat de vorm van de eredienst een correcte vorm van religie is.

Vers 3 Het altaar wordt gebouwd op de plek waar het stond voordat de tempel werd verwoest, op zijn oorspronkelijke plaats. Hiermee heeft Ezra 3:3 de nadruk willen leggen op de continuïteit van de plaats waar wordt geofferd. Zo ontstaat er een sterke verbinding met de tempel voor de ballingschap. De Israëlieten waren bang voor de volken rondom. Dat is een vrees die veel dieper gaat dan gewone angst. Ondanks dat, wil men tóch de HEERE dienen en bouwen ze het altaar. Waar ze precies bang voor waren, wordt niet helemaal duidelijk, maar het zou een diepgewortelde vrees voor onreinheid kunnen zijn.

Vers 4-5 De viering van het Loofhuttenfeest is tot op de dag van vandaag een groot feest in Israël. Het feest bevat twee elementen: het oogstfeest (tijdens de oogst verbleef men in hutten op het veld); het herinnerde aan de uittocht. Het feest draagt een zeer vrolijk en uitbundig karakter. In Num. 29: 12-38 en Deut. 16:13-15 wordt het feest beschreven. Elke dag moest en werd er geofferd. Op de Verzoendag doet de priester ook over het heiligdom verzoening, vanwege de onreinheden en overtredingen van de Israëlieten (Lev.16:16). Het volk wordt van zijn zonden gereinigd. Er wordt dus een nieuw begin gemaakt. Het volk is terug uit ballingschap (vs.1), waar ze vanwege hun zonden in terecht zijn gekomen. Bij Loofhuttenfeest worden ze gereinigd en het heiligdom wordt 'ontzondigd'. Men mag er een nieuw heiligdom maken; een nieuw begin.

Vers 6 Dit vers vormt een samenvatting van het daarvoor geschrevene en kaart gelijk een pijnlijk probleem aan: de fundering van de tempel is nog niet gelegd. De tijdsaanduiding laat zien dat ze vanaf dat moment op een geoorloofde wijze offerden.

Vers 7 Het bouw materiaal moet van elders komen. Dit vers heeft veel overeenkomsten met de beschrijving van de bouw van de eerste tempel (1 Kron. 22:2-4, 2 Kron. 2:7-15), met als doel om ook hier de continuïteit te benadrukken.

Vers 8-9 De bouw van de eerste tempel begon ook in de tweede maand (1 Kon. 6:1). De aanstelling van Leviëten doet denken aan 1 Kron. 23:3-4, waar koning David ook Leviëten aanstelt om toezicht te houden op het werk. Het gaat hier om Leviëten die teruggekeerd waren uit de ballingschap. Zo wil de auteur duidelijk maken dat de bouw van de tempel in de handen was van de mensen die de ballingschap hebben overleefd. Door de levitische families bij name te noemen, wordt hun status benadrukt.

Vers 10-11 De beschrijving van het ritueel dat plaatsvindt bij het leggen van de fundering van de tempel, is terug te vinden in Num. 10:8-10. Dit moest gebeuren bij de strijd en bij de feestdagen. Zo werd het volk weer op de HEERE gewezen. Ook hier wordt de continuïteit onderstreept door de opmerking dat alles gebeurde 'naar de richtlijnen van David'. David wordt hier gezien als degene die de eredienst heeft vormgegeven.

De beurtzang die gezongen wordt bij het prijzen van de HEERE komt onder andere voor in de psalmen 100:4-5; 106:1; 136. Het volk neemt de lofprijzing van de priester over en er ontstaat een grote vreugde vanwege het funderen van de tempel voor de HEERE. Deze vreugde staat in contrast met de angst uit vers 3 en het verdriet van de volgende verzen.

Vers 12-13 De betekenis van deze verzen is niet helemaal duidelijk. Een goede mogelijke verklaring is dat het hier gaat om wenende ouderen¹ die de eerste tempel nog hebben meegemaakt. Salomo's tempel was een machtig bouwwerk, maar nu moet er een nieuwe tempel gebouwd worden en Israël is een arm volk. De verwachting van de ouderen is dat deze tempel nooit meer zo mooi gaat worden als hij was. Haggai 2:2-10 ondersteunt deze uitleg. In ieder geval ging het wenen gelijk op met de vreugde. Beiden waren niet te onderscheiden en daarmee wordt uitdrukking gegeven aan het tegenstrijdige nieuwe begin. Zowel klacht als

¹ Uit het Hebreeuws is niet goed op te maken of het alleen de ouderen zijn die klagen, of dat het ook om priesters, Leviëten en familiehoofden gaat - waaronder dus ook jongere mensen, die de eerste tempel niet hebben gezien. In de HSV staat het woord 'namelijk' schuingedrukt, dus 'de ouderen' hoeft geen nadere precisering te zijn op het voorgaande.

vreugde wordt zo hevig geuit dat het in de verre omtrek te horen valt, zie ook in Nehemia 12:43.

Toepassing

Eredienst en tempel waren in tijd van het Oude Testament van groot belang. Het ophouden van de eredienst was een teken dat het niet goed zat tussen het volk en God. Het volk heeft weer een plek nodig om God te kunnen dienen. Het bouwen van de tempel op de oude plek, is te zien als een element van continuïteit. Men sluit dus aan bij de tradities.

Met het herstel van de tempeldienst wordt de laatste periode van de Oudtestamentische geschiedenis ingeluid. De periode eindigt met de komst van de Messias, waarnaar de offers verwijzen.

Men heeft wel opgemerkt dat het niet buiten Gods leiding ging dat de nieuwe tempel minder mooi was dan de eerste. Haggai 2:10 wijst op een veel heerlijkere tempel en Openbaring 21:22-26 laat zien dat de luister van de tempel wordt overtroffen door de tegenwoordigheid van de HEERE, de almachtige God, en het Lam.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Ook leuk en lekker betrokken om dit online te doen, bv. via livecloud.online of creately.com.

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

17.

- a. Vrijwillig.
- b. Bij de ingang van de tent van ontmoeting (de tabernakel).
- c. Het moet een mannetje zijn en zonder gebrek. Dat wijst erop dat we aan de Heere alleen het beste mogen geven. Niet onze afdankertjes, maar het eerste en beste.
- d. Dat wijst op de plaatsvervangende. Het dier sterft in zijn plaats. Zo komt het offer hem ten goede.
- e. De offeraar.
- f. Het bloed wordt door de priesters gesprengd rond en op het altaar.
- g. Het brandofferaltaar in de voorhof.
- h. Het dier wordt helemaal (uitgezonderd de huid) opgeofferd.
- i. Dat de Heere het offer aanneemt. Het offer behaagt Hem.

18.

- a. Hij is een heilig God en wij kunnen niet bepalen hoe wij Hem willen dienen. We hebben Hem te dienen zoals Hij wil. Hij is God, wij zijn zondige mensen. Sta even stil bij dat verschil...
- b. Dat ook wij daarin heel goed luisteren naar wat de Heere wil. Niet wat wij denken of goedvinden, maar wat Hij gebiedt!

19.

- a. Het belangrijkste offer dat je brengen kunt is je leven. Als je dat aan de Heere offert, dan stel je jezelf helemaal beschikbaar voor Zijn dienst. En dan ga je als vanzelf ook je

tijd, je geld, je talenten besteden tot Zijn eer. Als je wel iets van je geld of tijd geeft, maar je hart nog voor jezelf houdt, is het eigenlijk geen echt offer. Dan is het niet aangenaam voor de Heere.

b. *Persoonlijk.*

c. *Bedenk met elkaar concrete tips om dit leven in dienst van de Heere vorm te geven. Let erop dat je niet bij uiterlijkheden blijft hangen, het moet gaan om de gezindheid van het hart!*

20.

a. *Persoonlijk.*

b. –

21.

a. Hij hoeft al die offers niet.

b. Recht doen, weldadigheid liefhebben en ootmoedig wandelen met de Heere. Dat wil zeggen: een leven van volkomen toewijding aan de Heere. Dat ontbrak bij het volk en dan is de offerdienst alleen maar vormdienst.

c. Dat je Hem met je hart, en dan met heel je hart, dient en liefhebt.

22.

a. De tijd na de ballingschap als het volk terugkeert naar het eigen land. Dat is rond 538 v.Chr. Het is waarschijnlijk in het jaar 516 v.Chr. dat de tempel herbouwd wordt. Het laatste deel van Ezra (vanaf hoofdstuk 7) gaat over de tijd dat Ezra zelf in Jeruzalem aankomt: vanaf 458 v.Chr. Dat is ook de tijd dat Nehemia naar Jeruzalem komt. Met Ezra 3 bevinden we ons dus net na de tijd van de ballingschap als het eerste deel van het volk weer in het land terugkomt.

b. Het volk vestigt zich in de steden – ze zorgen voor een plek om te wonen – en komen dan samen in Jeruzalem. Daar bouwen ze het altaar op en brengen offers. Vervolgens maken ze plannen om de tempel te herbouwen.

c. Het laat zien hoe belangrijk de offerdienst voor het volk is. De offers werden gebracht om verzoening te doen. De relatie met de Heere moest worden hersteld.

23.

a. –

b. Het bloed van dieren kan uiteindelijk niet goed maken wat mensen verkeerd hebben gedaan.

c. Over de Heere Jezus. Hij is Mens geworden om de straf die wij mensen hadden verdiend op Zich te nemen. Naar Hem verwijzen al die offers.

24.

a. De straf op onze zonden.

b. God heeft Zijn goedheid en barmhartigheid over ons uitgestort. Hij heeft Hem opgewekt tot onze rechtvaardiging, opdat wij door Hem onsterfelijkheid en het eeuwige leven zouden hebben.

c. Het geloof.

25. -

Slotopdracht

-

Schets 4 – Het spijsoffer

Leviticus 2 en 1 Koningen 18:21-40

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Materiaal voor de tekening of schilderij (slotopdracht).
- Wierook voor de alternatieve opdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 2
 - ✓ 1 Koningen 18:21-40
 - ✓ Exodus 29:38-46
 - ✓ 2 Korinthe 2:14-16
 - ✓ Mattheüs 5:13
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 21
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, vraag 86
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, vraag 43
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 141:2
 - ✓ Psalm 116:7, 8 en 10
 - ✓ Psalm 115:2, 3 en 8
 - ✓ 'k Wil U, o God, mijn dank betalen
 - ✓ Vader, ik aanbid U
 - ✓ Voor Uw liefde, Heer' Jezus
 - ✓ Neem mijn leven
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat Hij ons genade en goedertierenheid bewijst.
 - ✓ Vraag om kracht en hulp van Gods Geest om de zonde uit ons leven weg te doen.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

8. Wat gebeurde er als het spijsoffer werd gebracht?
9. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Lees Leviticus 2 voor en laat de jongeren een tekening maken bij dit bijbelgedeelte. Wat werd er geofferd, hoe werd dit offer gebracht?
- Neem wierook mee en steek het aan. Praat door over de betekenis van de geur van wierook (bij de offers). Zing hierbij bijvoorbeeld psalm 141:2.

Achtergrondinformatie

Spijsoffer

Het Hebreeuwse woord voor 'spijs' betekent 'geschenk'. Het spijsoffer wordt de Heere aangeboden uit dank voor Zijn liefde en goedheid. Anders dan bij de andere offers vloeit er bij dit offer geen bloed. Er wordt namelijk geen dier gebracht, het is een graanoffer. Het offer bestaat uit vier onderdelen:

- Meelbloem;
- Olie;
- Wierook;
- Zout.

Het offer kon zowel onbereid als bereid worden gebracht. Bij een onbereid offer bracht men ongekookt meel, samen met olie, wierook en zout. Voor een bereid offer werd er van het meel koeken gemaakt. Deze koeken moesten ongezuurd zijn, er mocht geen gist of honing aan het deeg worden toegevoegd. De koeken konden in een oven of op een bakplaat worden gebakken of in een ketel worden gekookt. Een bijzonder spijsoffer was het offer van de eerste vruchten, dit zijn gedroogde groene aren.

De offeraar bracht de meelbloem of de koeken naar de priester, samen met de olie, wierook en het zout. De priester nam een deel van dit offer en verbrandde dat op het altaar. Zo was het een vuuroffer, een aangename geur voor de Heere. Het spijsoffer werd samen met een ander offer gebracht, vaak met een brandoffer of dankoffer. De betekenis van het offer ging dan samen op met de betekenis van het andere offer (bij brandoffer een smeekbede, bij dankoffer de lof). Het spijsoffer wordt ook wel een gedenkoffer genoemd. De offeraar vraagt met het offer of de Heere hem goedgunstig wil gedenken.

Het grootste deel van het offer werd niet verbrand, maar gegeven aan de priesters. Alleen zij mochten dit spijsoffer eten.

Dat er geen gist of honing aan het offer toegevoegd mag worden, heeft wellicht te maken met de betekenis ervan. Gist staat in de Bijbel symbool voor zonde en onreinheid. Ook honing kan als gistmiddel worden gebruikt. Bovendien speelde honing een belangrijke rol in de afgodendienst. Ook dat zou een reden kunnen zijn waarom de Israëlieten het niet mogen gebruiken.

Met nadruk wordt gezegd dat er zout aan het offer moet worden toegevoegd. Dit was om bederf tegen te gaan. Zout staat ook symbool voor Gods verbondsrelatie met Israël. Het wordt hier dan ook het zout van het verbond genoemd, zie ook Numeri 18:19. Het duidt op de blijvende relatie tussen de Heere en het volk, die nooit verbroken zou worden. Zo wijst dit zout de offeraar op het verbond.

1 Koningen 18:21-40

Een derde ontmoeting in dit hoofdstuk is die tussen Elia en het volk. In het Hebreeuws staat letterlijk: 'Zo de HEERE de (dat wil zeggen: de enige, ware) God is...'. Uit het stilzwijgen van het volk wordt hun geestelijke toestand duidelijk. Ze willen niet kiezen tussen de HEERE en Baäl. De uitdrukking 'op twee gedachten hinken' kan ook worden vertaald met: 'aan beide zijden mank gaan', iets wat ten diepste onmogelijk is. De Bijbel houdt ons hier de spiegel voor: willen wij de dienst van de HEERE ook combineren met iets anders? Dat is ten diepste onmogelijk!

De Baälspriesters en Elia vragen allebei om vuur. Dit was voor Elia geen waagstuk, maar een geloofstuk dat hij deed in gehoorzaamheid aan de HEERE (vers 36). Let op de verschillen.

De Baälspriesters:

- waren met velen; volgens de heidense opvatting hadden ze vanwege hun aantal veel meer kans op verhooring. Elia is alleen.
- mogen als eerste een var kiezen; Elia neemt het overgeschoten dier.
- roepen van de morgen tot de middag; Elia roept slechts eenmaal.
- zetten hun roepen op drie manieren kracht bij: ze springen tegen het altaar (hiermee worden rituele dansen bedoeld); ze verwonden zichzelf (met hun bloed willen ze de god gunstig stemmen); ze profeteren (bedoeld wordt, dat ze in extase raken). Elia bidt een eenvoudig gebed, zonder uiterlijk vertoon.
- krijgen geen antwoord. De HEERE beantwoordt Elia's gebed direct met vuur uit de hemel.

Dit gedeelte is voor ons een krachtige aansporing tot het eenvoudige gebed: 'Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.' (Jakobus 5:16)

Elia maakt zijn altaar van twaalf stenen. Daarmee geeft hij uitdrukking aan de geestelijke eenheid die er tussen twee- en tienstammenrijk zou moeten zijn, ook op een moment dat Israël gescheurd is. Dan laat Elia alles drie keer met water begieten, om de schijn te vermijden dat het vuur door mensen aangestoken zou zijn. Het water wordt gehaald uit een bron dicht bij de Karmel.

Op het moment dat het spijsoffer gebracht wordt, begint Elia te bidden. Zijn gebed valt precies samen met de offers die in de tempel worden gebracht (het dagelijks offer van brandoffer en spijsoffer). Net zoals de rook van het offer naar God omhoog stijgt, gaat Elia's gebed naar God in de hemel. En ook dit offer aanvaardt de Heere, dat wordt op een bijzondere manier duidelijk. Elia roept God aan als de God van Abraham, Izak en Jakob. Daarmee doet hij een beroep op de verbondstrouw van de HEERE, maar ook een appel op het volk. Niet Baäl, maar de HEERE is de God van hun vaders. Verder doet Elia een beroep op de eer van de HEERE. Het moet bekend worden, dat Hij God in Israël is.

We kunnen het slot van vers 37 ook vertalen met: 'en dat Gij hun hart achterwaarts omwendt'. Het is dan een gebed om bekering van het volk.

Ook hierin liggen lessen voor het gebed: we mogen een beroep doen op de trouw en de eer van God, als we Hem vragen om bekering van onszelf en anderen.

Elia doodt de Baälsprofeten. Dat lijkt streng, maar het is verdiend. Hoeveel kostbare mensenzielen hebben deze goddeloze profeten niet (voor eeuwig!) misleid? Het uitroeien van deze profeten is ook tot bescherming van Israël, zodat zij niet meer misleid zullen worden. Het is bovendien naar Gods bevel (Deuteronomium 17:5).

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

26. -

27.

- a. Het is één van de geschenken van de wijzen. In de tempeldienst speelde het een rol, denk aan het reukofferaltaar.
- b. Het zorgt ervoor dat het offer aangenaam ruikt. Dit duidt erop dat het een aangename geur voor de Heere is, dat Hij het offer aanneemt.
- c. Wie in Christus is, verspreid een aangename geur, net zoals het offer.
- d. Als je voorbij leeft aan deze boodschap, wordt de geur die anderen uitspreiden voor jou een doodsgeur.

28.

- a. *Persoonlijk.*
- b. In het gebed. Als je in de kerk komt en wel in het bijzonder bij de bediening van de sacramenten.

29. Zout is nodig om smaak te geven. Als het zout niet meer zout is, dan kan niks anders smaak brengen. Als je als christen geen zout bent, dan is er niemand anders in deze wereld die de smaak van God en Zijn Koninkrijk aanbrengt. Het is een dure plicht van christenen om het licht en zout te zijn in deze wereld, om te getuigen van Christus en op Hem te wijzen. Want als zij het niet doen, wie moet het dan doen?

30. De Heere Jezus heeft Zijn leven gegeven en zo het volmaakte offer gebracht. Dit offer was aangenaam in Gods oog. Het heeft de zonden verzoend. Daardoor kunnen ook wij tot God de Vader gaan en in het geloof aangenaam zijn voor Hem. De Vader gedenkt aan het offer dat Zijn Zoon bracht en wij mogen in ons gebed hierop pleiten. Om Jezus' wil kan de Vader in gunst aan ons gedenken.

31. Dat doe je door letterlijk de zonden uit je leven weg te doen en afstand te nemen van alles wat je tot zonde verleidt en bij de Heere vandaan haalt. *Noem met elkaar concrete voorbeelden. Bedenk dat we dit niet zelf en in eigen kracht kunnen, maar het is wel wat de Heere van ons vraagt en met Gods hulp kunnen we zo tegen de zonde strijden en in Zijn Naam overwinnen.*

32.

- a. *Persoonlijk.*
- b. Op www.heidelbergse-catechismus.nl vind je naast de gewone versie ook een hertaling. Dit kan helpen om de tekst beter te begrijpen.
Wat nut heeft het offer en de dood van Christus aan het kruis nog meer voor ons?
Door Zijn opstandingskracht wordt onze oude mens met Hem gekruisigd, gedood en begraven. Hierdoor regeren onze slechte verlangens niet meer in ons, maar geven wij onszelf als een dankoffer aan Hem.

Slotopdracht

-

Schets 5 – Het dankoffer

Leviticus 3 en 1 Koningen 8

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Pen en papier om een gedicht of lied te schrijven (vraag 7).
- Apparatuur om het filmpje bij het kernwoord Avondmaal te bekijken op www.abcvanhetgeloof.nl (alternatieve opdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 3
 - ✓ Leviticus 7:11-34
 - ✓ 1 Koningen 8
 - ✓ Romeinen 12:1
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ HC, vraag en antwoord 103
 - ✓ HC, vraag en antwoord 114 en 115
 - ✓ HC, vraag en antwoord 55
 - ✓ HC, vraag en antwoord 75
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 72:6 en 7
 - ✓ Psalm 67:1 en 3
 - ✓ Psalm 141:2
 - ✓ Psalm 51:9 en 10
 - ✓ Hoor de stem van Jezus roepen
 - ✓ O Heil'ge Geest die levend maakt
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat er door Jezus gemeenschap met Hem mogelijk is.
 - ✓ Bid om vrede en gemeenschap tussen mensen onderling, in de kerk en daar buiten.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

10. Wat gebeurde er als het dankoffer werd gebracht?
11. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Bekijk het filmpje over 'Avondmaal' op www.abcvanhetgeloof.nl.
- Begin met de uitspraak van Luther (vraag 2). Praat erover door. Herkennen de jongeren dit in hun leven? Wat is ervoor nodig om zover te komen?

Achtergrondinformatie

Dankoffer

Dankoffers waren gemeenschapsoffers, waarbij een deel van het offer aan de priester en de offeraar toekwam. Gemeenschapsoffers hadden het doel gemeenschap te stichten. Bij het dankoffer werd een rund, schaap of geit (m/v) geofferd. Dit gebeurde samen met het offeren

van een spijs- en een drankoffer. Bij het dankoffer werd er een dier geslacht. Het bloed van dat dier werd tegen het altaar gesprenkeld en het vet (wat voor levenskracht stond) en de nieren (die wel de 'zetel van het geweten' genoemd kunnen worden) werden geofferd. De borst en schenkel van het dier waren voor de priester, de rest van het beest voor de offeraar. Het offeren gebeurde trouwens pas nadat priester en offeraar het dier als beweegoffer hadden aangeboden aan God. "Op ineengeschoven armen van offeraar en priester wordt het (het verdeelde dier) in horizontale richting, naar voren en naar achteren, bewogen." Dit laat zien dat het offer aan God gegeven wordt en dat het dan ook van Hem terugontvangen wordt. Het dankoffer is een teken van dankbaarheid aan God en laat iets zien van de lof op God. Daarnaast is het dus een teken van vrede en gemeenschap.

1 Koningen 8

Inleiding

Offeren is in de Bijbel de manier om in contact te treden met God. Eén van die offers is het dankoffer (zie Gen. 4:4; Lev. 3:7 en 9:4). Het is een offer waarmee de offeraar door zijn gave op het altaar de Eeuwige van Israël dankt voor Zijn goede gaven. Als we willen begrijpen hoe dit offer in het boek van de Koningen functioneert en begrepen moet worden, moeten we kijken naar het boek van Mozes: Deuteronomium, hoofdstuk 12. Mozes wordt in 1 Koningen 8 wel drie keer genoemd (in vers 9 (verbond/wet); vers 53 (uittocht); vers 56 (vervulling van de beloften)).

Vers 1-11 Voordat we gaan kijken naar het dankoffer van Salomo, moeten we eerst duidelijk hebben waar de offers gebracht worden en wat de reden voor het dankoffer is.

De plaats waar de offers gebracht worden, is de nieuwe tempel die Salomo heeft gebouwd voor de Heere. Een plaats waar God kon wonen onder Zijn volk (vers 12-13). De locatie is belangrijk voor de schrijver van 1 Koningen, want voordat de tempel er was offerde Israël in lokale heiligdommen aan de Heere. In 1 Koningen 8 worden alle offers op één plaats gebracht in de tempel in Jeruzalem. De dienst aan de Heere en het koningschap worden aan elkaar verbonden en gecentraliseerd op één plaats. Vanaf dit moment zal de tempel in het Oude Testament een fundamentele plaats innemen, want alle profeten zullen refereren aan de tempel. De tempel is het symbool van Gods aanwezigheid.

In Deuteronomium 12 wordt vijf keer met nadruk één plaats genoemd die God in Israël zal verkiezen om daar te wonen (vers 5, 8, 11, 18 en 21). Daar moeten de offers gebracht worden. In 1 Koningen 8:16-21 herhaalt Salomo het bevel en de belofte van de Heere dat hij uitgekozen is om een huis voor de Heere te bouwen.

De reden voor de dankoffers wordt in de verzen 1-11 genoemd. Salomo offert omdat de ark van het verbond wordt overgebracht van de tabernakel naar de nieuwe tempel en geplaatst wordt in het heilige der heiligen. De ark is het symbool van Gods aanwezigheid en het verbond met Israël (vers 6-9). God neemt symbolisch intrek in de tempel door middel van de ark. Het symbolisch binnentreden wordt benadrukt door de wolk die de tempel binnen gaat (vers 10-11). Vers 10 is een herhaling van Exodus 40:34-35. Dit moment wordt groots gevierd met ontelbare offers, want hiermee wordt de wet van Mozes uit Leviticus 3 en Deuteronomium 15 vervuld.

Waarom wordt er een dankoffer gebracht? In dit gedeelte wordt het danken van de Heere nadrukkelijk verbonden met Zijn aanwezigheid. Niet alleen de ark – symbool van Gods aanwezigheid – wordt in de tempel geplaatst, maar een wolk vervult het huis van de Heere; deze wolk is de heerlijkheid van de Heere. De Heere Zelf neemt intrek in het huis wat Salomo voor Hem gemaakt heeft (vers 10-11). Er is dankbaarheid omdat God wil wonen tussen Zijn volk. Dit valt op te maken uit het gebed van Salomo waarin de Heere uitvoerig wordt gedankt.

Vers 12-53 Het gebed van Salomo is een prachtige compositie van vier thema's die met elkaar worden verbonden:

1. Lofprijzing (vers 22-23);
2. Gods belofte aan David (vers 24-26);
3. Dankzegging voor de tempel en Gods intreden in de tempel (vers 27);
4. Doel en functie van de tempel: een huis van gebed waar God de gebeden hoort en recht spreekt. Kernwoord: luister (vers 28-53).

Vers 54-66 Nadat de Heere de tempel is binnengetreden en Salomo een dankgebed en de zegen heeft uitgesproken, lijkt vers 62 een herhaling van vers 5, want ook hier wordt Salomo en al het volk genoemd: zij staan voor de Heere en offeren.

Vers 63 en 64 vragen bijzondere aandacht, want hier worden opnieuw grote aantallen reine dieren geofferd (runderen en schapen) als dankoffer voor de komst van God naar de tempel. Het dankoffer is overweldigend groot als dank voor Gods grote liefde en zorg dat Hij wil wonen bij zijn volk.

Toepassing

Het dankoffer staat nooit op zichzelf, maar heeft alles te maken met God. Salomo laat dit in zijn handelen en in zijn gebed duidelijk merken. Om God te danken is deze relationele verbinding met de Heere van belang. Danken is niet blij zijn met dat wat je hebt gekregen, maar kijken naar de Gever van dat wat je hebt ontvangen en Hem daarvoor danken. Als we Salomo's gebed nog een keer goed bekijken, zien we dat hij niet zozeer dankt voor de tempel, maar voor wie de Heere is. Echte dankbaarheid ziet dus uit naar God. Deze dankbaarheid kan op twee manieren worden uitgedrukt. Het eerste is: iets teruggeven aan God, zoals het dankoffer. Het tweede – en dit is het eigenlijke doel – is leven in dankbaarheid. Als de Heere het volk toespreekt door de profeten, zegt Hij dat Hij geen offers meer wil, maar dat Hij veel liever mensen heeft die Hem met een oprecht hart dienen (Hos. 6:6). Paulus noemt dit ook als hij spreekt over een heilig leven als een dankoffer voor de Heere (Rom. 12,1).

Denk bij dankbaarheid ook aan de penning van de weduwe (Mark. 12: 41-44). Daar geven mensen veel aan de Heere uit dankbaarheid, maar de weduwe werpt er twee kleine munten in. Jezus zegt dat zij er meer ingeworpen heeft dan al die andere mensen, omdat ze uit haar armoede gegeven heeft. Jezus kijkt dus naar het hart en niet naar de hoeveelheid geld.

Samenvattend gaat het bij het dankoffer om de dankbaarheid in het hart wat wordt uitdrukt door de handelingen van het offer, maar echte dankbaarheid druk je niet met geld uit, maar met je leven.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

33. -

34.

a. *Persoonlijk.*

b. –

35.

a. Doordat ze traktement ontvangen: geld om van te leven. We noemen dit principieel geen loon omdat de predikant niet in dienst is van de gemeente. De gemeente stelt hem d.m.v. het traktement in staat om zijn werk in dit deel van Gods Koninkrijk te kunnen doen.

b. In eigen woorden: hoe meer je geeft, hoe rijker je wordt. De Heere wil dat je geeft met je hart, uit liefde en niet omdat het moet.

36. Op www.heidelbergse-catechismus.nl vind je naast de klassieke tekst ook een hertaling:

De Heere Jezus heeft mij en alle gelovigen de opdracht gegeven om het in stukjes gebroken brood te eten en uit de beker te drinken, om zo Hem te gedenken. Hierbij heeft Hij twee dingen beloofd: 1. Zijn lichaam is voor mij aan het kruis geofferd en gebroken, net zo zeker als het avondmaalsbrood voor mijn ogen gebroken wordt. Zijn bloed is voor mij vergoten, net zo zeker als de beker aan mij wordt gegeven. 2. Hij versterkt mij op de weg naar het eeuwige leven, met Zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed. Dat is even zeker als ik het brood en de wijn uit de hand van de dominee ontvang en ze met mijn mond proef. Want het brood en de wijn bij het avondmaal zijn tekens van het lichaam en bloed van Christus.

37. *Probeer dit zo concreet mogelijk te maken.*

38. –

39. –

40.

a. *Persoonlijk.*

b. Om je leven aan de Heere te geven als dankoffer.

c. Door alles wat je hebt en bent aan Hem te geven en je zo beschikbaar te stellen. Dat betekent dat je tijd, je geld, je talenten, ja heel je leven Hem toebehoort. En dan ga je bij alles vragen: wat wilt U dat ik doe? Dat is een leven in Zijn dienst, naar Zijn geboden.

d. Hij liet Zich steeds leiden door Gods Geest in wat hij deed en zei. Het heeft hem veel lijden gebracht en uiteindelijk ook de dood. Maar het was een rijk leven tot eer van God en tot zaligheid van velen! En na de dood wachtte hem de eeuwige heerlijkheid.

Slotopdracht

-

Schets 6 – Het zondoffer

Leviticus 4:1-5:13 en 2 Kronieken 29

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Apparatuur om het filmpje over zonde op www.abcvanhetgeloof.nl te bekijken.
- Kleine kaartjes en stiften voor de slotopdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 4:1-5:13
 - ✓ Leviticus 6:24-30
 - ✓ 2 Kronieken 29
 - ✓ Hebrëen 10:1-14
 - ✓ Hebrëen 13:10-15
 - ✓ Jesaja 53
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 5
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 6
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 23
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 14
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 15
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 40:3 en 4
 - ✓ Psalm 51:8, 9 en 10
 - ✓ Psalm 119:54
 - ✓ Psalm 136:1
 - ✓ Heer', ik kom tot U
 - ✓ Heer', Uw bloed dat reinigt mij
 - ✓ Vaste Rots van mijn behoud
 - ✓ Eens was ik een vreemd'ling
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid of de Heere ons wil laten zien wat zonde is in ons leven.
 - ✓ Belijd je zonden en vraag om vergeving.
 - ✓ Dank God dat Hij ons genade schenken wil als wij onze zonden belijden!

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

12. Wat gebeurde er als het zondoffer werd gebracht?

13. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Begin eens met de kernvragen. Kunnen de jongeren een antwoord geven? Bekijk aan het eind van de bijeenkomst wat ze dan meer weten.
- Wat is de grootste zonde? Praat door over de volgende vragen:
 - Wat is volgens jou de grootste zonde?
 - Lees Johannes 3:18 en Hebrëeën 10:29. Wat is volgens de Bijbel de grootste zonde?
 - Waarom is dit de grootste zonde?

Achtergrondinformatie

Zondoffer

Om de verbondsverhouding tussen God en Zijn volk te herstellen, waren verzoeningsoffers nodig. Het zondoffer was zo'n verzoeningsoffer. In brandoffers, waar bloed langs het altaar gesprendeld wordt, zit al iets van verzoening, maar zondoffers waren nodig bij ernstiger overtredingen. Tegelijkertijd gaat het bij een zondoffer wel om overtredingen die niet opzettelijk gepleegd zijn.

Bij een zondoffer werd een stier of een stuk kleinvee (m/v) geofferd. Armen konden ook duiven of meel offeren. Er kunnen twee groepen onderscheiden worden voor wie de zondoffers gebracht werden. In de eerste plaats kon een zondoffer gebracht worden voor de hogepriester of het gehele volk, in de tweede plaats voor de vorst en de gewone Israëliet. Overigens werden zondoffers ook gebracht bij bijzondere gebeurtenissen.

Wanneer een zondoffer voor de hogepriester of het gehele volk gebracht werd, ging dat als volgt: het bloed van het geslachte dier werd zeven keer gesprendeld voor het voorhangsel in het Heilige. Daarna werd het gestreken aan de horens van het reukofferaltaar. De rest van het bloed werd aan de voet van het brandofferaltaar gestreken. Van het dier werden het vet en de nieren op het altaar verbrand. Met de rest van het dier gebeurde hetzelfde, alleen dan buiten Jeruzalem.

Werd het zondoffer gebracht voor de vorst of een gewone Israëliet, dan werd het bloed gestreken aan de horens van het brandofferaltaar en de rest van het bloed voor het altaar uitgestort. Opnieuw werden vet en nieren verbrand op het altaar. Het vlees werd nu echter gegeten door de priester.

Met grote verzoendag werd er een bijzonder offer gebracht. Voor het gehele volk werd verzoening gebracht. De hogepriester bracht het offer alleen en ging met het bloed het Heilige der Heiligen in.

2 Kronieken 29

Inleiding

In Leviticus 4 is het zondoffer beschreven. Het zondoffer wordt gebracht in het kader van de verzoening van zonde, denk daarbij aan het bloed (vers 7). De Heere heeft geboden dat een kalf geofferd moest worden als zondoffer. Er worden heel specifieke instructies gegeven hoe dit offer moet worden gebracht:

1. Offer is een kalf en/of geit zonder gebrek (v.2;8)

2. Het kalf wordt geslacht en het bloed opgevangen (v.9a)
3. Het bloed wordt aan de hoorns van het altaar gestreken (v. 9b)
4. Het overige bloed wordt uitgegoten bij de voet van het altaar (v. 9c)
5. Vet, nieren en het net over de lever worden verbrand (v. 10)
6. Het vlees en de huid worden niet geofferd, maar buiten het kamp verbrand (v. 11)

2 Kronieken 29

Hizkia is koning geworden na zijn vader Achaz. In het eerste vers wordt de nieuwe koning kort geïntroduceerd en meteen wordt door de schrijver van 2 Kronieken vermeld dat Hizkia 29 jaar zal regeren in Jeruzalem. Na deze klassieke opening (zie de vorige introducties van koningen in 2 Kronieken 25, 26 en 27 etc.) wordt er in vers 2 meteen de beoordeling van Hizkia gegeven: hij deed wat juist was in de ogen van de Heere, zoals zijn vader David. Alle koningen in het boek Kronieken worden beoordeeld naar het voorbeeld van David. Het gaat erom of zij de Heere dienden of andere goden.

In vers 3 wordt meteen verteld wat er zo goed was aan Hizkia. Hij herstelt de tempel en neemt serieuze stappen om de God van Israël weer te gaan dienen (vers 5). Alles wat volgt op vers 3 is de restauratie van de tempel en de organisatie van de tempeldienst. Levieten en priesters worden weer opgeroepen om te dienen in het heiligdom (vers 4).

In vers 6-9 wordt duidelijk dat de koning heel goed weet waarom het niet goed gaat met zijn land. De dienst van de Heere is verwaarloosd en daarom rust de toorn van de Heere op het volk. Hizkia gaat het anders doen; hij wil het verbond wat de Heere met Israël gesloten had weer serieus nemen en nieuw leven inblazen.

In vers 12-19 worden beschreven wie betrokken zijn bij het herstel en het schoonmaken van de tempel. De schoonmaak en de restauratie is geen project van jaren, maar er wordt vaart achter gezet. Volgens vers 17 heeft het maar 16 dagen geduurd.

Na het bericht dat alles klaar is, gaat Hizkia met de oudsten van de stad naar de tempel. Let wel: het hele volk of alle leiders van het volk zijn niet aanwezig, er staat alleen dat Hizkia de leiders van de stad verzamelde. In de verzen 28 en 31 is er echter sprake van de gemeente en lees je ook van veel dieren die worden geofferd (zie vers 32 en 33). Er is door de grote hoeveelheid offerdieren zoveel werk dat er te weinig priesters zijn, lezen we in vers 34. We moeten dus aannemen dat met het verzamelen van de leiders van de stad uitgegaan moet worden van het hele volk of op z'n minst een groot deel van het volk.

Laten we nog eens wat nauwkeuriger kijken naar het zondoffer. Na de reiniging van de tempel kan de tempel niet maar zo weer in gebruik worden genomen, want er rust nog een schuld op het volk. Deze schuld en zonde moeten eerst worden weggenomen door een offer. Het zondoffer wordt gebracht (vers 21-22), maar wel iets anders dan in Leviticus 9. Er is sprake van zeven jonge stieren – dus runderen –, zeven rammen en zeven geitenbokken. De verschillende dieren komen overeen met de wet, maar het aantal is bijzonder, want er is sprake van drie keer zeven. Zeven is in de Bijbel het getal van de volheid. Er wordt volkomen verzoening gedaan. In vers 21 wordt uitgelegd wat de betekenis hiervan is:

1. Koninkrijk
2. Heiligdom
3. Juda

Dit laat zien dat Hizkia doordrongen is van het besef dat heel het land Juda, zijn koninkrijk en de tempel verontreinigd zijn door zonde. Daarom moet er volledig verzoening gedaan worden voordat de tempel weer in gebruik kan worden genomen.

Na de offers worden er brandoffers gebracht en klinkt de lofzang en muziek (vers 25-27 en 30). Na dit alles kan Hizkia uitroepen: Nu bent u aan de Heere gewijd. Dit betekent dat de offerdienst zoals geboden in Exodus en Leviticus weer plaats kan vinden en dit begint onmiddellijk na de woorden van Hizkia.

Toepassing

In het Nieuwe Testament wordt de offerdienst en met name het bloed aan het offer van Christus verbonden. In Zijn offer aan het kruis ontvangen wij verzoening, maar we moeten niet vergeten dat dit alleen mogelijk is wanneer we net als Hizkia onze plaats beseffen. Hizkia was zich bewust van de zonden van het volk, koninkrijk en persoonlijk. Alleen met echt berouw heeft de verzoening van het zondoffer effect.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

41. -

42.

- a. Elke zonde is voor de Heere zo erg dat er een offer gebracht moet worden om de zonde te verzoenen en de schuld te bedekken. Er zijn dus geen kleine zonden die God wel door de vingers ziet.
- b. *Persoonlijk.*
- c. In de positie die de offeraar inneemt. Hoe belangrijker zijn plaats onder het volk is, hoe groter het offer dat hij moet brengen. Het laat iets zien van de verantwoordelijkheid: als de hogepriester zondigt, gaat het volk bijna als vanzelf daarin mee. Als ouders zondigen, is het niet verwonderlijk dat de kinderen het ook doen. Dat is de verantwoordelijkheid die ouders dragen.

43.

- a. Op Grote Verzoendag.
- b. De Hogepriester kon zo niet tot de Heere naderen. Er moest eerst verzoening worden gedaan voordat hij weer dat voorhangsel door mocht.
- c. Ook onze gebeden zijn uit onszelf niet goed of heilig voor de Heere. Ook die moeten door het offer van Jezus geheiligd worden. Daarom bidden we ook 'om Jezus' wil'.

44.

- a. De Heere Jezus en het offer van Zijn leven dat Hij bracht.
 - b. Het offer werd verbrand buiten de legerplaats. De hogepriester brengt het bloed als verzoening het heiligdom binnen.
 - c. Hij is als het dier dat buiten de legerplaats, buiten de poort, geleden heeft. Hij is buiten de stad Jeruzalem gedood.
 - d. Om in geloof naar Hem toe te gaan en met Hem smaad te dragen, te delen in Zijn lijden.
 - e. We hebben hier geen blijvende stad, dat wil zeggen: ons leven hier is maar even. We moeten ons voorbereiden op het leven na de dood.
 - f. Om in geloof tot de Heere Jezus te vluchten en te schuilen achter Zijn bloed en steeds opnieuw vergeving te ontvangen en met Hem te leven.
- 45.
- a. Onze zonden te belijden, vergeving te vragen en de zonde te laten. En waar mogelijk het ook weer goed te maken.
 - b. Ja en nee. Ja, alleen de vergeving van God maakt mij vrij. Maar nee, de Heere vraagt van mij ook om tegen de zonde te strijden en het waar mogelijk in orde te maken.
 - c. –
- 46.
- a. Als je vergeving ontvangt, mag je geloven en weten dat de zonde is weggedaan. Dan is het weer goed tussen de Heere en jou persoonlijk. Dat geeft echte vreugde, blijdschap in God.
 - b. *Persoonlijk.*
 - c. Dit kun je alleen maar ontvangen van de Heere. Belijd Hem je zonden, vraag Hem om vergeving en deze vreugde. Hij laat geen bidder staan!

Slotopdracht

-

Schets 7 – Het schuldoffer

Leviticus 5:14-6:7 en Lukas 19:1-10

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Apparatuur voor het bekijken van het filmpje bij het kernwoord 'rechtvaardigheid' op www.abcvanhetgeloof.nl.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 5:1-6:7
 - ✓ Leviticus 7:1-7
 - ✓ Lukas 19:1-10
 - ✓ Maleachi 3:8
 - ✓ Mattheüs 5:23-26
 - ✓ Spreuken 6:16-19
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, vraag 56
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 5
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 20 en 21
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 40:4
 - ✓ Psalm 139:14
 - ✓ Psalm 18:8
 - ✓ Psalm 32:1, 2 en 3
 - ✓ Psalm 51
 - ✓ Eens was ik een vreemd'ling
 - ✓ Create in me a clean heart
 - ✓ Al waren uw zonden als scharlaken
 - ✓ Genade groot
 - ✓ Heer' ik kom tot U
- Gebedspunten:
 - ✓ Vraag of de Heere ons onze zonden wil laten zien.
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn Woord waarin Hij ons de weg naar vergeving laat zien.
 - ✓ Dank Vader, Zoon en Heilige Geest voor het werk van de verlossing.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

14. Wat gebeurde er als het schuldoffer werd gebracht?

15. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Maak een vergelijking tussen het zondoffer en het schuldoffer. Wat zijn overeenkomsten en welke verschillen ontdek je?
- Begin met een gesprek over 'stelen van God'. Betrek er bijv. de geschiedenis van Ananias en Safira bij. Hoe kunnen ook wij in deze zonde vallen?

Achtergrondinformatie

Schuldoffer

Het verschil tussen het zondoffer en schuldoffer is niet zo makkelijk aan te geven. Uit de omschrijving van het schuldoffer wordt duidelijk dat deze offers zijn bestemd voor die gevallen waarin de schade hersteld kan worden. Het zondoffer onderwijst vooral in de noodzaak van de verzoening van de zonde en het schuldoffer daarnaast voor in het herstel van het kwaad dat is aangericht.

Het schuldoffer kan zowel om zonde tegenover de Heere als tegenover de naaste gaan (al is dit laatste uiteraard ook zonde tegenover de Heere). Naast het offer moet de waarde vergoed worden met twintig procent er bovenop als genoegdoening.

De zonde wordt in Leviticus 5:15 'trouwbreuk' en 'zonde tegen de heilige dingen van de Heere' genoemd. Dit geeft aan hoe ernstig God de zonde neemt. Als offer moet er een ram gebracht worden. De waarde van het dier moet door de priester vastgesteld worden, men mag zich er niet makkelijk of goedkoop van af maken. Voordat de zondaar het offer brengt, moet hij de zonde belijden en genoegdoening doen. Als de zonde tegenover een mens gebeurt is, moet de schade vergoed worden met twintig procent er bovenop. Bij een zonde tegenover de Heere, denk aan het ons toe-eigenen van iets wat van de Heere is, of het onthouden van wat Hem toekomt, moet de schade vergoed worden (met de extra twintig procent) aan de priester.

De offeraar brengt de ram bij het huis van God en legt zijn hand op de kop van het dier. Het dier draagt zijn zonde. Het wordt geslacht, het bloed wordt rondom het altaar gesprenkeld en het vet en de nieren worden geofferd. De rest van het vlees is bestemd voor de priesters, het moet ter plaatse gegeten worden. Het offer is heilig en het moet daarom door Gods heilige knechten op de heilige plaats gegeten worden. Met dit offer doet de priester voor de offeraar verzoening. De offeraar mag, na belijden, genoegdoening en het offer, weten dat zijn schuld is vergeven.

Lukas 19

Jezus is met Zijn discipelen op weg naar Jeruzalem. In het voorafgaande hoofdstuk (Lukas 18:31-33) heeft Hij Zijn leerlingen verteld dat Hem daar het lijden en de dood wachten. Het zal dus Jezus' laatste gang door Jericho worden. Aan het begin van die gang door Jericho heeft de genezing van Bartimeüs plaatsgevonden. De geschiedenis die daarop volgt, laat een heel andere manier van optreden van de Heere Jezus zien.

Vers 1 Dit vers haakt in op het voorgaande hoofdstuk. Na de geschiedenis met Bartimeüs, is Jezus nu inmiddels in Jericho zelf aangekomen en gaat Zijn gang door de stad.

Vers 2 Lukas introduceert een nieuw persoon: Zacheüs. Hoewel in zijn naam het Hebreeuwse woord voor 'onschuldig' doorklinkt, is zijn levenswandel verre van onbesproken. Hij is, zo zegt Lukas, de 'overste der tollenaars'. Tollenaars waren een belangrijke schakel in het Romeinse belastingsysteem. De Romeinen hieven in Israël diverse soorten belastingen. Om de belasting op verkoop- en verhuurartikelen te innen, verhuurden de Romeinse stadhouders in Israël het recht om deze belasting te innen aan plaatselijke bewoners, de zogenaamde tollenaars. Deze inden vervolgens de belastingen, maar eisten daar een extra bedrag bij om zo voor hun inkomen te zorgen. De hoogte van dat extra bedrag lag echter in handen van de tollenaars zelf, waardoor de verleiding groot werd om de belastingbetalende burgers te overvragen. Bovendien moest een rondtrekkende koopman in elk gebied opnieuw belasting betalen over zijn koopwaar. Door hun oneerlijkheid en hun samenwerking met de Romeinen waren deze mensen niet bepaald geliefd bij het Joodse volk. Zacheüs, zo staat in vers 2, was een overste der tollenaars. Dit betekende waarschijnlijk dat hij voor een bepaald gebied het recht op het innen van belasting verkregen had, maar voor het innen zelf weer ondergeschikten had. Gegeven het feit dat hij volgens Lukas rijk is, blijkt wel dat dit dubieuze baantje hem geen windeieren heeft gelegd.

Vers 3 Deze Zacheüs heeft gehoord van Jezus, maar kent Hem nog niet. Nu de bekende rabbi door Jericho trekt, wil hij wel eens zie wie deze Jezus is. Twee problemen staan hem daarbij in de weg. Allereerst de grote menigte van mensen. Deze blokkeren voor hem het zicht, en vanwege zijn impopulariteit hoeft hij op medewerking van hun kant niet te rekenen. Daarnaast is ook zijn lengte een probleem. Hij is nogal klein, dus over de mensen heen kijken gaat ook niet lukken.

Vers 4 Zacheüs is echter creatief. Hij loopt vast vooruit, zoekt een hoge boom op en klimt erin. De Statenvertaling vertaalt de naam van de boom met 'wilde vijgenboom'. Deze boom doet qua vorm denken aan een eikenboom met korte stam en wijde, zijwaartse takken. Een ideale klimboom, van waaruit Zacheüs een perfect uitzicht had.

Vers 5 De ontwikkelingen verlopen anders dan Zacheüs had verwacht. Jezus stopt onder de boom, kijkt omhoog en roept Zacheüs bij zijn naam. Jezus maant de tollenaar om uit de boom te komen en daar haast bij te maken. Als reden daarvoor zegt Hij: 'want Ik moet vandaag in uw huis blijven.' Jezus' optreden onder de boom van Zacheüs is geen toevallige ingeving, zo blijkt uit het woord 'moet'. Er zit een plan achter. Jezus heeft oog voor deze ene man en zoekt hem heel bewust op. In de uitspraak van Jezus zit ook een element van spoed: 'hédén', zo zegt Jezus. Zoals ook de berijming van psalm 95 zegt: 'Zo gij Zijn stem dan hédén hoort, gelooft Zijn heil- en troostrijk Woord. Verhardt u niet, maar laat u leiden!' Zacheüs moet direct beslissen!

Vers 6-7 Zacheüs' reactie laat geen moment op zich wachten. Hij haast zich naar beneden en ontvangt Jezus met blijdschap in zijn huis. Iemand ontvangen in je huis had in het toenmalige Israël een diepe betekenis. Het betekende acceptatie en vriendschap. Door Zacheüs' huis te betreden, laat Jezus zien, dat hij de gehate tollenaar Zacheüs accepteert en vriendschappelijke omgang met hem wil. Vandaar de vijandige reactie van de toeschouwers. Zacheüs ontvangt Jezus met blijdschap. Juist Lukas legt vaak de nadruk op de vreugde die de komst van de Heiland met zich mee brengt.

Vers 8 Zacheüs belooft de helft van zijn bezit aan de armen te geven. Al meerdere malen heeft Jezus Zijn toehoorders opgeroepen hun bezittingen aan de armen te geven (Lukas

12:33; Lukas 18:22). Uiterekend deze geldgierige tollenaar geeft als eerste gehoor aan deze oproep. Daarnaast belooft Zacheüs ook aan alle mensen die hij teveel geld heeft afgetrosgeld het viervoudige terug te betalen. Zacheüs volstaat niet met de 20 procent waar Numeri 5 vers 7 over spreekt, maar hij betaalt de hoge norm, namelijk 400 procent, die in Exodus 22 vers 1 wordt genoemd.

Vers 9-10 Jezus laat de menigte zien hoe de beloften van Zacheüs moeten worden gewaardeerd: 'Heden is dezen huize zaligheid geschied.' Aan Zacheüs' beloften is te zien dat de verbroken relatie tussen God en Zacheüs is hersteld. Zijn belofte (heiligmaking) is het gevolg van Gods onvoorwaardelijke liefde voor hem (rechtvaardigmaking). De opmerking dat Zacheüs een zoon van Abraham is, wil de mensen eraan herinneren dat de belofte van heil in de Messias een belofte voor héél het volk Israël is. In tegenstelling tot de heersende visie onder het volk, wilde Jezus benadrukken dat ook tollenaars en zondaars daar niet buiten vallen. Sterker nog: 'de Zoon des mensen is gekomen' júíst 'om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.'

Tot slot: de beide ontmoetingen die Jezus in Jericho heeft (Bartimeüs en Zacheüs) laten elk een kant van Jezus' Middelaarswerk zien. In Bartimeüs zien we een man die met zijn lichamelijke nood tot Jezus roept. In Zacheüs zien we een man met geestelijke nood, die uit zichzelf niet roept, maar door Jezus opgezocht moet worden. Echter, in beide gevallen zien we de Heiland bezig in Zijn zorg voor mensen die buiten de samenleving vallen. Hij laat zien: Ik ben gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

47. -

48.

- a. Het moet eerst goed gemaakt worden met de naaste voordat het offer gebracht kan worden. Anders staat de schuld, de gevolgen van jouw zonde, nog tussen jou en de Heere in.
- b. Dat je het niet echt goed kunt maken met de Heere als je het niet eerst geprobeerd hebt goed te maken met je naaste. Alleen vergeving ontvangen van de Heere is dan niet voldoende.
- c. Je kunt denken aan de tweede tafel van de wet, het 5^e – 10^e gebod.
- d. *Persoonlijk. Het is uiteraard niet alleen zonde tegen je naaste maar ook zonde tegen de Heere.*

49.

- a. Je kunt denken aan heel letterlijk stelen van de Heere: iets stelen van (het geld van) de kerk. Maar ook het onthouden van jouw geld aan de Heere of het niet geven van je tijd terwijl de dienst van de Heere daar om vraagt, is stelen van de Heere.

- b. Dat alleen 'sorry zeggen' in zulke gevallen niet voldoet. Als er gestolen is of schade toegebracht is, dan moet dat vergoed worden (plus nog een deel daarboven op).
- 50.
- Persoonlijk.*
 - Hij is tot een Schuldoffer geworden.
 - Hij zal zaad zien. Dat wil zeggen: er zal vrucht zijn op Zijn werk.
- 51.
- Als hij in contact komt met de Heere Jezus.
 - Hij wil het vierdubbel terug geven.
 - Hij zegt dat Zacheüs zalig is. De verloren zoon is teruggekeerd.
 - Zalig worden heeft alles te maken met mijn omgang met de naaste. Niet dat ik door mijn bezit weg te geven zalig kan worden. Maar wel dat het leven met de Heere de omgang met mijn naaste stempel. Ik wil niet in onmin met mijn naaste leven omdat ik weet dat de Heere mij zo liefheeft en dat alleen uit genade.
52. Op www.heidelbergse-catechismus.nl vind je naast de letterlijke tekst van de catechismus ook een weergave in eigen woorden. Het antwoord op deze vraag luidt dan:
Vanwege de betaling van Christus komt God nooit meer terug op mijn zonden. Dit geldt ook voor mijn zondige aard, waartegen ik heel mijn leven lang moet strijden. Hij schenkt mij uit genade de gerechtigheid van Christus, zodat God mij nooit meer zal veroordelen.
53. -

Slotopdracht

Het delen van de foto's is een mooie manier om de lessen uit deze Handreiking mee te geven.